

Č.j.: HSJI-75/1-PP-2009

Počet listů: 8
Počet příloh: 1

Schvaluji:
hejtman kraje Vysočina
MUDr. Jiří BĚHOUNEK

Dne: 28. ledna 2009

Vyhodnocení vnitrostátního víceúrovňového cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS ZÓNA 2008 v kraji Vysočina

Předkládá:
ředitel HZS kraje Vysočina
plk. Ing. Drahoslav RYBA

Obsah:

Úvod	3
1. Období přípravy cvičení	3
1.1. Informovanost účastníků o cvičení a jeho přípravě	3
1.2. Možnosti aktivně se podílet na přípravě cvičení	3
1.3. Dostupnost potřebných materiálů	3
2. Organizační zabezpečení cvičení	4
2.1. Způsob předávání zpráv	4
2.2. Informační toky mezi účastníky cvičení	4
2.3. Zabezpečení pracoviště KŠK	4
3. Hodnocení činnosti cvičících dle vlastní působnosti	4
3.1. Krizové štáby	5
3.2. Praktické činnosti	5
3.2.1. Neodkladná ochranná opatření	5
3.2.2. Následná ochranná opatření	6
3.2.3. Mediální oblast	6
4. Navrhovaná opatření	7
Závěr	8
Příloha 1 – Hodnocení činnosti cvičících dle vlastní působnosti	

Úvod

Cílem vnitrostátního vícestupňového cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS ZÓNA 2008 bylo procvičit činnost ústředních a územních řídicích orgánů a dalších složek při simulované radiační havárii na Jaderné elektrárně Dukovany. Prověřovala se činnost při přijímání neodkladných i následných ochranných opatření pro obyvatelstvo, informační toky v horizontální i vertikální linii, poskytování informací obyvatelstvu a zároveň se ověřovala reálnost opatření uvedených ve zpracované dokumentaci.

Vyhodnocení cvičení v kraji Vysočina provedly všechny cvičící subjekty podle doporučené osnovy z GŘ HZS ČR. Předkládané celkové vyhodnocení za kraj Vysočina je zpracované na základě 16 zpráv a obsahuje v závěru souhrn navrhovaných opatření, která by měla vést ke zkvalitnění a zvýšení úrovně řešení likvidace radiační mimořádné události. Návrhy opatření budou formou úkolů včetně odpovědností a termínů řešení předloženy k projednání a schválení Bezpečnostní radě kraje Vysočina.

Vyhodnocení celého cvičení včetně ústřední úrovně zpracuje GŘ HZS do konce února 2009. Předběžně bylo konstatováno, že územní krizové orgány (kraje a obce) a všechny složky IZS včetně AČR se zhostily úkolů souvisejících s cvičením velmi dobře, což potvrdili rozhodčí, pozorovatelé i zahraniční hosté účastníci se této akce.

1. Období přípravy na cvičení

1.1. Informovanost účastníků cvičení o cvičení a jeho přípravě

Informovanost o cvičení hodnotí všichni účastníci jako velmi dobrou. Jednotlivé orgány i organizace dostávaly dokumentaci k prostudování v předstihu a na společných poradách byla možnost projednání připomínek. HZS kraje Vysočina metodicky pomáhal obcím a školám při přípravě účastníků cvičení. Obecní úřad s rozšířenou působností Třebíč vyvěsil plakát „Cvičení orgánů KŘ a složek IZS ZÓNA 2008“ na úřední desce a pravidelně informoval o přípravě cvičení dotčené zaměstnance. Občané v ZHP byli informováni ze sdělovacích prostředků a letáčky.

1.2. Možnosti aktivně se podílet na přípravě cvičení

Všechny zúčastněné složky se účastnily plánovacích porad a spolupracovaly na dopracování plánovací dokumentace ve své působnosti. Zaměřily se přitom na stěžejní body své činnosti, např. ORP Třebíč mimo práci v KŠ zabezpečovala i činnost příjmového střediska pro evakované osoby, tomu odpovídala i zpracovaná dokumentace a příprava dotčených zaměstnanců na cvičení.

1.3. Dostupnost potřebných materiálů

Účastníci cvičení vyjádřili spokojenost s dodanou dokumentací ke cvičení. Kladně bylo hodnoceno předávání v elektronické podobě. Bezpečnostní rada ORP Třebíč požádala o prezentaci cvičení, což bylo ze strany HZS kraje Vysočina ke spokojenosti jejích členů a přizvaných zaměstnanců zajištěno. Dle mínění cvičící složky ZZS byl plán cvičení zpracován

do nejmenších detailů a spolupráce s HZS kraje Vysočina byla konstruktivní, ani ve spolupráci s dalšími složkami IZS nebyly zaznamenány žádné problémy a nedostatky.

2. Organizační zabezpečení cvičení

2.1. Způsob předávání zpráv

Předávání zpráv hodnotí účastníci cvičení jako bezproblémové. Ředitel KHS uvádí drobné problémy při přijetí zprávy z automatického zařízení, které se potvrzuje stisknutím tlačítka, což se mu nepodařilo odeslat, následnou telefonickou zprávou přijal. Jako velmi dobré se podle krizových štábů ukázalo předávání informací e-mailem, neboť nedocházelo ke zkreslení nebo vynechání některé zprávy a přenos byl dostatečně rychlý.

2.2. Informační toky mezi účastníky cvičení

Tok informací mezi účastníky probíhal v souladu s metodickými postupy včas a v potřebném rozsahu. Jako efektivní se ukázala zpětná vazba ověření vyrozumění při automatickém způsobu předání zprávy a tím i možnost následného zatelefonování pracovníky KOPIS HZS. Dále KOPIS HZS kraje Vysočina zajišťoval koordinaci soustředění sil a prostředků HZS ČR, ZZS kraje Vysočina, Policie ČR a AČR k regulačnímu místu. Bylo zajišťováno spojení a předávání zpráv z jednání krizových štábů ORP a distribuce opatření vydaných SÚJB z ÚKŠ na krizový štáb kraje a odtud na konkrétní obce a krizové štáby ORP. Po rozhodnutí o evakuaci byla zajišťována koordinace mezi starostou obce, velitelem zásahu (stanoviště dekontaminace osob a techniky) a koncovým příjmovým místem. Osvědčilo se automatické předávání hlasových zpráv se zpětným ověřením příjmu, kdy bylo při 2. st. MU předáno 155 zpráv za 1 hodinu 3 minuty a při 3. st. MU 193 zpráv za 1 hodinu 20 minut.

2.3. Zabezpečení pracoviště KŠK

Vzhledem k tomu, že v zasedací místnosti KŠK pracovaly 2 odborné skupiny, jejichž členové zůstávali i při zasedání KŠK včetně BRK, byly poměry dost stísněné a projevila se i nutnost v budoucnu nainstalovat klimatizační systém. Kladně se projevilo umístění skupiny N v samostatné místnosti. Pro potřeby komunikace mezi odbornými skupinami se využíval systém Outlook, což se ukázalo jako praktické řešení i z hlediska archivace zpráv. Při zasedání byl nepřetržitě pořizován zvukový záznam jednání, následně i písemný přepis. Žádné připomínky nebyly k materiálně technickému zajištění zasedání (občerstvení).

Krajský úřad doporučuje z kapacitních důvodů vybudovat nové pracoviště krizového řízení.

3. Hodnocení činnosti cvičících dle vlastní působnosti

Cvičící subjekty ve svých zprávách podrobně vyhodnotily konkrétní činnost ve vlastní působnosti, dále hodnotily součinnost s ostatními složkami a zprávy obsahovaly i všeobecné

poznatky a náměty. Účelem bylo identifikovat problematické body včetně navržení opatření k nápravě. Všechna dílčí hodnocení jsou k dispozici na krajském ředitelství HZS kraje Vysočina, odd. krizového řízení, ve zkrácené verzi jsou uvedeny v příl. 1. Navrhovaná opatření jsou shrnuta v závěru tohoto dokumentu.

3.1. Krizové štáby

Stěžejní byla činnost krizového štábu kraje. Dokladování činnosti hejtmanovi od jednotlivých členů štábu probíhalo bez problémů, věcně a na profesionální úrovni. Princip rozdělení KŠ do odborných skupin STANO nebyl zcela využit vzhledem k tomu, že zástupci jednotlivých složek přednášeli své doklady samostatně a ne cestou vedoucího odborné skupiny. Tento způsob se ukázal jako logické a z hlediska operativy optimální řešení.

Krizový štáb ORP Třebíč procvičil a splnil všechny úkoly stanovené v „Dílčím plánu provedení cvičení v kraji Vysočina“. Ověřila se součinnost při provedení evakuace a příjmu evakuovaných obyvatel včetně zabezpečení ubytování a stravování v evakuačním středisku.

Krizové štáby ostatních ORP v zóně havarijního plánování cvičily v úrovni předávání zpráv a informací.

Krizový štáb městyse Mohelno organizoval ochranná opatření pro obyvatele včetně evakuace žáků školy. Všechny úkoly byly úspěšně splněny, při komunikaci s krizovými štáby vyšší úrovně nebyly zjištěny nedostatky. Jako účelná se projevila součinnost s dobrovolnými hasiči obce, kteří vypomáhali při organizaci evakuace.

3.2. Praktické činnosti

3.2.1. Neodkladná ochranná opatření

Varování a vyrozumění bylo provedeno v souladu s plánovací dokumentací a nebyly zjištěny závažné problémy. Velkým ulehčením činnosti personálu KOPIS je automatický systém předávání hlasových zpráv, který byl v tomto rozsahu zkoušen poprvé.

Ukrytí, jodová profylaxe a evakuace osob byla prakticky realizována v ZŠ Mohelno. Pedagogický sbor organizoval ukrytí žáků včetně simulované jodidové profylaxe, nácvik improvizované ochrany osob a následné provedení evakuace v souladu s metodickými doporučeními a dle pokynů krizového štábu městyse Mohelno ve spolupráci s jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce. V budoucnu předpokládáme diskusi metodicky odpovědných orgánů ke způsobu provedení improvizované ochrany ve vztahu k evakuaci a dekontaminaci osob, zejména z hlediska změny v manipulaci s prvky improvizované ochrany a vrchních oděvů před vstupem do dopravních prostředků.

Z hlediska regulace dopravy a zajištění bezpečnosti ze strany Policie ČR, okresní ředitelství Třebíč, lze účast při praktických činnostech hodnotit kladně. Daná stanoviště byla obsazována včas a činnosti jednotlivých hlídek byly koordinovány cestou IOS Jihlava krizovým štábem ředitele PČR Třebíč.

Policie ČR Správa Jihomoravského kraje uvádí, že vyhlášení stupňů MU se k nim dostalo opožděně a nestandardní cestou a že v případě velké MU je do KŠ odveleno velké množství policistů, což má za následek oslabení vlastní řídicí činnosti uvnitř PČR. Opět se projevily

problémy s nedostatečným počítačovým, zejména softwarovým vybavením, což ztěžuje komunikaci s ostatními složkami. Doporučuje přepracovat plánovací dokumentaci v působnosti PČR.

Dekontaminaci osob a techniky prováděl vojenský záchranný útvar 5876 Olomouc. Při jeho činnosti nebyly zaznamenány žádné problémy nebo nedostatky. Rovněž součinnost s dalšími cvičícími složkami probíhala na vysoké profesionální úrovni a bez problémů. Činnost vlastní stanice dekontaminace osob a techniky rozvinuli i příslušníci HZS kraje Vysočina a HZS hl. m. Prahy ve spolupráci s JSDH. Zdravotní asistenci v místě prováděli pracovníci ZZS kraje Vysočina.

Činnost příjmového evakuačního střediska organizoval krizový štáb města Třebíč. Součástí bylo i zajištění regulace pohybu osob, evidence, krátká instruktážní činnost a poskytnutí stravy. Krizový štáb navrhuje zlepšit koordinaci se skupinou zdravotního zajištění a se školou (počet kopií seznamů žáků). Péči o zdravotní stav evakuovaných osob zajišťovala ZZS kraje Vysočina, která svoji účast na této činnosti hodnotila jako problematickou. Navrhuje využití praktických lékařů a ČČK.

Poznátky a náměty ke zlepšení činností z jednotlivých etap provedení neodkladných ochranných opatření jsou uvedeny v závěru dokumentu.

3.2.2. Následná ochranná opatření

Následná ochranná opatření byla prováděna štábní formou. Procvičovala se reakce krizových orgánů na informace k vývoji situace při radiační havárii, které zasílal krizový štáb GŘ HZS ČR a krizový štáb SÚJB. Krizový štáb kraje vydával doporučení pro krizové orgány nižších úrovní, týkající se chování obyvatelstva ve všech etapách rozvoje havárie od ukrytí až po likvidaci následků. Jednalo se zejména o doporučení v působnosti hygienických stanic a veterinární správy. V této oblasti byla pojmenována řada problémů, jejichž řešení není dlouhodobě dopracováno. Odpovědné krajské orgány konstatovaly, že chybí jednotná metodika ústředních orgánů k této problematice, zejména specifikace povinností a detailní odpovědnosti jednotlivých složek systému, podílejících se na likvidaci havárie. Bude třeba vyjasnit legislativní, technické a personální možnosti rezortů a dopracovat plány konkrétních činností pro případ radiační havárie.

3.2.3. Mediální oblast

V průběhu celé akce pracovala mediální skupina složená ze zástupců hlavních organizací, účastnících se cvičení. Zabezpečovala tiskové konference, výstupy pro média, koordinovala aktivity novinářů při praktických ukázkách a průběžně poskytovala potřebné informace. Byla domluvena mediální strategie na všech řídicích úrovních provedení cvičení. Již v přípravné fázi byla mediální oblast věnována značná pozornost, což se projevilo pozitivně v informovanosti obyvatelstva i v kladné mediální odezvě. Osvědčil se SMS servis a videokonference. Mediální skupina doporučuje v budoucnu aktivněji spolupracovat s tiskovými mluvčími Jihomoravského kraje, naopak velmi dobrá součinnost probíhala po vertikální linii.

4. Navrhovaná opatření

- 1) přehodnotit personální obsazení a činnost odborné skupiny pro radiační havárie, provést změny v plánovací dokumentaci,
- 2) zvážit nahrazení faxové komunikace mezi krizovými štáby krajů, ÚKŠ a SÚJB jiným, efektivnějším způsobem komunikace,
- 3) provést rekognoskaci všech dekontaminačních míst v souvislosti s umístěním nové techniky,
- 4) prověřit možnosti změny způsobu ochrany obyvatel improvizovanými prostředky v souvislosti s prováděním evakuace a dekontaminace,
- 5) přepracovat plán konkrétní činnosti zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti a regulace osob včetně dopracování do prováděcích plánů činnosti v působnosti Policie ČR,
- 6) k poskytnutí zdravotní pomoci ukrytým občanům prověřit možnost vyčlenění 2 ks OT ve zdravotním provedení a vyžádat stanoviska odpovědných rezortních orgánů k problematice zdravotního zabezpečení osob v místě s vysokou radiační koncentrací,
- 7) vybudovat nové pracoviště krizového řízení kraje včetně zázemí,
- 8) stanovit povinnost pro členy krizového štábu dát zprávu o své osobní situaci a možnosti dostavení se na zasedání KŠ nebo vyslání svého zástupce,
- 9) vytvořit registr praktických lékařů, kteří by byli požádáni o spolupráci v příjmovém místě evakuovaných osob, vyžádat stanoviska odpovědných rezortních orgánů k této problematice,
- 10) zkoordinovat činnost členů skupiny zdravotní pomoci a skupiny pro příjem evakuovaných osob v přijímacím středisku (např. pořizování jednotného seznamu) a upřesnit jejich činnost,
- 11) upřesnit přehled údajů, které se budou zjišťovat od evakuovaných osob se specifikací na jednotlivé skupiny obyvatelstva a doporučit vybavení technickými prostředky (notebook),
- 12) při řízení evakuace připravovat více kopií seznamů evakuovaných osob, neboť se předávají při dekontaminaci i v příjmovém místě,
- 13) doplnit, aktualizovat a sladit traumatologické plány různých úrovní a orgánů,
- 14) prověřit možnost vybavení OOPP a detekčních zařízení pro posádky ZZS, které zajišťují transport na specializovaná pracoviště,
- 15) iniciovat spolupráci s Českým červeným křížem při výkonu zdravotního dozoru v místech provedení dekontaminace,
- 16) požadovat z SÚJB vydávání průběžných a jasných doporučení např. k délce pobytu v zamořené zóně, k zákazu používání pitné vody z veřejných zdrojů a kontaminovaných potravin, nedeřešené problémy k doporučením pro následná ochranná opatření,
- 17) zabránit duplicitě vydávaných rozhodnutí (např. hlavní hygienik a KHS),
- 18) usilovat o větší osobní zapojení starostů ORP do jednání v přípravné fázi cvičení,

- 19) na ústřední úrovni požadovat metodiku k řešení následných ochranných opatření v rezortní působnosti (návrh péče o zvířata, jejich evakuace, ukrytí, dekontaminace, utracení, volně žijící zvěř...), iniciovat vypracování veterinárního plánu pro radiální havárii v elektrárně Dukovany a Temelín na centrální úrovni,
- 20) v mediální oblasti navázat aktivnější spolupráci s Jihomoravským krajem,
- 21) předurčit osoby pro obsluhu vyčleněné informační linky pro obyvatelstvo,
- 22) kvalitněji organizovat vstup zástupců médií do oblastí, ve kterých se provádí praktické činnosti (dekontaminace, evakuace apod). z důvodu zabránění nekontrolovanému pohybu novinářů a hostů a stanovit jednu styčnou osobu pro výklad.

Závěr

Všechny zúčastněné složky přijaly záměr provést cvičení ZÓNA 2008 pozitivně a aktivně se zapojily do přípravy i provedení cvičení. Již v přípravné fázi byla patrna vysoká disciplinovanost dotčených orgánů a organizací při plnění stanovených úkolů, aktivní účast při poradách a při tvorbě plánovací dokumentace. HZS kraje Vysočina jako koordinátor celé akce kladně hodnotí vstřícný přístup a kolegiální jednání se zástupci všech subjektů.

Ve fázi provedení cvičení se projevil vynikající profesionální výkon všech cvičících složek, jež dokázal překonat i drobné problémy operativního charakteru. V oblasti součinnosti zúčastněných složek nebyly zjištěny nedostatky, a to jak při praktických činnostech, tak v neméně náročné části předávání zpráv, informací, pokynů a doporučení na bázi koordinační činnosti krizových orgánů.

V oblasti součinnosti s ústředními řídicími orgány je třeba upřesnit a sjednotit postupy v oblasti řízení, koordinace, předávání zpráv, informací a doporučení k provádění jednotlivých ochranných opatření.

*Zpracovala:
Mjr. Ing. Miroslava Svobodová
ved. odd. krizového řízení
HZS kraje Vysočina. 1*